

Ni el diàleg...

En un altre país menys tolerant que el nostre, i que no patís d'amnèsia, els regionalistes, els homes de la Lliga, no serien ni sisquera admesos en el diàleg polític en l'actual moment històric. Perquè són massa de bulto els seus errors polítics, i els seus greuges al sentiment de llibertat del poble, enfrontat amb la monarquia que bandejà per instaurar la República. L'obra de Cambó, "Per la concòrdia", té un capítol dedicat a demostrar que Catalunya necessàriament havia de pugnar per la solució del seu plet dintre la monarquia, perquè aquesta a Espanya era poc menys que incommovible, que per si sol hauria d'incapacitar a un home per a dedicar-se mai més a la política en el seu país. Afegeixi's a això l'ajut dels regionalistes a la monarquia, en els seus darrers temps; els articles injurians de Cambó pels republicans, i, realment, un es meravella de que aquesta gent encara trobin suport en el nou règim, o el que és pitjor, que s'engallin i li plantin cara i vulguin ésser a Catalunya els nostres dirigents, amprant la crítica més implacable contra Macià i els homes de la Revolució a Catalunya i Espanya.

Realment, són d'una audàcia inconcebible aquesta gent, i el poble d'una mansuetud mai vista. Començant per Ventosa, l'ex-ministre de Porveïments i d'Hisenda de la monarquia, i seguint per tots els acòlits de Cambó, de més o menys categoria, realitzen una vertadera croada derrotista de la República per Catalunya i tot Espanya. A ells no els està vedat res; el seu impudor polític els permet atribuir tots els mals d'Espanya a la República; la crisi econòmica, la baixa de la moneda, etc. Examinen, així mateix, com si hi tinguessin dret, els compromisos revolucionaris, que possibilitaren la República, com el Pacte de San Sebastian, que l'Estelrich presenta com quelcom que no val la pena ni sisquera d'ocupar-se'n, perquè no l'estima de cap eficàcia per a resoldre el problema de Catalunya dintre la República. Es vol més inconsciència o atreviment? Com si el pacte de San Sebastian no fos la pedra de toc o realment una prenda dels catalans per tal d'obtenir la llibertat del nostre

poble dintre el nou règim! El Pacte de San Sebastian té el valor d'un compromís revolucionari concertat en moments en què igualment ens necessitàvem uns i altres i en mèrits del qual Catalunya està present a l'hora de la revolució per la implantació de la República, éssent-li reconegut, per solucionar-lo, el seu plet secular de llibertat col·lectiva.

Això és tot, i per poc que li sembli al senyor Estelrich, és molt, tant per la causa de Catalunya com de la República.

Ara bé; el Pacte de San Sebastian, es completa, naturalment, amb el gest de Macià proclamant el 14 d'Abril històric, la República Catalana; creant a Catalunya una situació de fet, que després consagrà el Govern provisional de la República espanyola, desapareguent les "províncies" catalanes i reapareguent el Govern de la Generalitat de Catalunya, amb Diputació única Catalana, etc. Això, que hauria de merèixer a tot català ben nascut un pregó respecte, sinó adhesió entusiasta—que prou pena té el que així no ho sent, perquè alguna malestrugància li roega l'ànima—tampoc és respectat pels regionalistes, els quals blasmen igualment de la figura històrica, com de l'obra, també històrica, de Macià. Amprant el lèxic més irrespectuós i més baix, llençant fang que els ha de rebotre necessàriament a la cara, perquè són massa petits, amb tot i el seu decantat tecnicisme de pa sucat amb oli, de compendis d'economia domèstica en la qual és en l'únic que han reïxit per ésser l'únic que els mou en la vida pública, com ho demostra el fet de les fortunes personals amassades pels seus prohoms, i les col·locacions dels seus cotifeus. Brams d'ase, però, no puguen al cel, per mossegós que sigui l'ase.

Amb aquesta gent, ni el diàleg...

Atemptat contra el cap del Govern d'Egipte

El Cairo, 6.—Al pas del tren que anava a Tymmah, i en el que viatjaven el primer ministre, el ministre de Comunicacions, el d'Instrucció i altres personalitats, feu explosió una bomba. Resultant dos morts i tres ferits.

Una rèplica

"La Veu de Tarragona", òrgan dels regionalistes—que a Tarragona es diuen republicans, encara que els republicans de bo de bo no creuen que ho siguin—ens dedica unes ratlles amb el seu estil peculiar, tan poc adient amb la suposada cultura que ells mateixos s'atribueixen com cosa privativa dels homes de la Lliga. El motiu és la nostra tesi contrària, fins a cert punt, a la representació proporcional, en les eleccions per elegir el Parlament Català, una vegada aprovat l'Estatut—diem fins a cert punt perquè no hem estat mai contraris de la representació proporcional, però pel cas d'ara sí, pel següent:

1er. Perquè l'Estatut plebiscitat pel poble de Catalunya ja dona les normes generals de com deuen ésser les alludides eleccions, això és, sufragi universal directe, grans circumscripcions electorals, a base de cinc, les actuals províncies i la ciutat de Barcelona, les quals votaran un diputat per cada 40.000 habitants, amb el mínim de catorze diputats per circumscripció, i fixant el termini d'un mes, promulgat l'Estatut, per a la convocatòria de les eleccions.

I ofereix l'art. 49: "El procediment per a l'elecció serà el que fixarà el President del Govern provisional de la Generalitat en la convocatòria."

Així ho disposa l'Estatut, plebiscitat per Catalunya.

Doncs, ¿per què aquesta gent, tan gelosa de què sigui respectada la voluntat de Catalunya, en el que es refereix a l'aprovació de l'Estatut per les Constituents, vénen ara a voler condicionar i mermar facultats que l'Estatut atorga al President de Catalunya?

2on. Perquè entenem que cal assegurar la majoria al partit de la Revolució a Catalunya, que és l'Esquerra Republicana, per tal de què imprimeixi caràcter a la futura Constitució política catalana.

Aquest, és un punt de vista merament revolucionari, que comprenem no el comparteixin partits caracteritzadament contra-revolucionaris com la Lliga Regionalista. Però és el punt de vista que impideix, per exemple, que s'estableixi el sistema a França, on els homes de la Revolució no es volen deixar

prendre per mitjà de combinacions electorals, més o menys proporcionalistes, el patrimoni espiritual que aquella representa; perquè la política és una cosa biològica i no es tradueix en una simple operació aritmètica, ni tampoc la representació del poble i els drets de la majoria queden garantitzats amb un repart matemàtic dels llocs de representació a les Corporacions públiques.

Si hi hagués una absoluta honestitat política en els partits, que els impedís unir-se en el govern els que han anat separats en la consulta electoral, allavors apareixeria ben diàfana la puresa del principi proporcionalista. Però l'apetència de poder fa perdre molts escrúpols, i els que no podien de cap manera unir-se en les eleccions, ni sisquera establir entre ells una intel·ligència, que hauria estat pedra d'escàndol entre els propis partidaris, s'ajunten en el poder. I llavors, què? Queda salvat el principi democràtic, encara que les forces coaligades en el Poder sumin major nombre de representants? No, i mil vegades no; perquè d'haver anat, aquests elements, units en les eleccions, de segur que no haurien obtingut, com separats, els vots que han obtingut, del qual n'és un exemple, no pas gaire llunyà, el succeït amb el cèlebre pacte de Sant Gervasi, que portà el fracàs als dos partits units, l'Esquerra Catalana i el radical, que obtingueren menys vots que obtenien, cada un d'ells, anant separats.

I que no se'ns digui que, així, nosaltres som contraris dels governs de concentració, que imposa la realitat política a gairebé tots els països, per falta de partits prou nombrosos per a governar amb les pròpies forces. No, això no, perquè cal atendre's a la realitat; però això tampoc és cap avantatge, sinó més aviat un nou defecte del sistema proporcionalista, que porta al fraccionament partidista excessiu, poguent-se alimentar millor ambicions personalistes i originalitats polítiques de programa o de persones. El que nosaltres volem atacar, però, amb tot i ésser-ne partidaris en principi, és el suposat principi d'equitat estricta que se suposa en

(Segueix a la pàgina 5)